

Netaisyti
[Signature]
2014-02-11

VILNIUS MORKŪNAS

SKAISTAKALNIO (JASNAGURKOS) DVARO SODYBOS (LA211; PANEVĖŽIO M.)
2009 M. ŽVALGOMŪJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ ATASKAITA

Kultūros paveldo centro Paveidosaugos bibliotekos Dokumentų fondai
Fondo Nr. <u>89</u>
Apyrašo Nr. <u>3692</u>
Apsk. Vien. Nr. <u>3692</u>

VILNIUS
2009

TURINYS:

ĮVADAS.....	3
ISTORINIAI DUOMENYS.....	3
ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI.....	4
IŠVADOS.....	7
SKAISTAKALNIO (JASNAGURKOS) DVARO SODYBOS (LA211; PANEVĖŽIO M.) 2009 M. ŽVALGOMŪJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ RADINIŲ SĄRAŠAS.....	8
SKAISTAKALNIO (JASNAGURKOS) DVARO SODYBOS (LA211; PANEVĖŽIO M.) 2009 M. ŽVALGOMŪJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ ŠURFŲ 1-4 VIETŲ PLANAS, (M 1:500).....	10
SKAISTAKALNIO (JASNAGURKOS) DVARO SODYBOS (LA211; PANEVĖŽIO M.) 2009 M. ŽVALGOMŪJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ NUOTRAUKŲ SĄRAŠAS IR NUOTRAUKOS.....	11
PRIEDAI.....	22

Ivadas

Vadovaujantis Skaistakalnio (Jasnagurkos) dvaro sodybos (LA211; Panevėžio m.) archeologinių tyrimų 2009 m. projektu (Vilnius, 2009-06-02) ir Leidimu vykdyti archeologinius tyrimus Nr. 72, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos išduotu 2009-06-03 archeologui Vilniui Morkūnui, II „Senų senovė“ Skaistakalnio dvarvietės Panevėžyje 2009-05-15 žvalgymu (žr.: Bronius Dakanis. Skaistakalnio (Jasnogurkos) dvarvietės Panevėžio m žvalgymas. Vilnius, 2009-05-18) bei II „Senų senovė“ 2009-06-02 Autorine sutartimi su Vilniumi Morkūnu dėl Skaistakalnio dvaro sodybos žvalgomųjų archeologinių tyrimų mokslinės ataskaitos parengimo, surinkti istoriniai duomenys apie Skaistakalnio dvarvietę ir 2009 m. birželio mėn. atlikti jos žvalgomieji archeologiniai tyrimai sklype J. Biliūno g. 12, projektuojamo statinio vietoje ir jo aplinkoje (pav. 1), vykdytas dvaro sodybos teritorijos žvalgymas.

Skaistakalnio ekspedicijoje dirbo ataskaitos autorius, įmonės „Senų senovė“ vadovas Bronius Dakanis, archeologė paveldosaugininkė Neriga Norvilaitė, istorikas paveldosaugininkas Eugenijus Skrupskelis ir darbuotas Viktoras Barkevičius.

Istoriniai duomenys

Duomenų apie senąją Panevėžio dvarvietę – nedaug. Algimantas Miškinis teigė, jog 1519-1522 m. didžiojo kunigaikščio dvaro žemėse buvusioje gyvenvietėje jau vykę turgūs ir veikusi smuklė. Tyrėjas neabejoja, jog valstybinis dvaras buvęs įkurtas Skaistakalnio vietoje. Anot Petro Juknevičiaus, Skaistakalnyje dvaras jau egzistavo XVI a. pradžioje, o šio amžiaus antrojoje pusėje – vienas plotas, vadinamas Panevėžiu, apėmęs dvarą, jo žemėse esantį miestelį ir senamiestį. Panevėžio dvarą nuomojęs Jonas Valavičius 1614 m. ten pastatė teismo rūmus. 1765 m. Upytės pavieto iliustracijoje Panevėžio dvaras neminimas. Kazimiero Paltaroko ir Broniaus Kviklio teigimu, 1636 m. karalius Vladislovas IV prie Vilniaus katedros įrengtai Šv. Kazimiero koplyčiai paskyręs Panevėžio senamiesčio (Senojo Panevėžio) ir Ramygalos dvarus. 1789 m. iliustracija jau mini Panevėžio Senamiesčio dvarą, kuris XVIII a. priklausęs senamiesčio bažnyčiai. Mečislovas Jučas rašė, kad XVIII a. pabaigoje Panevėžio palivarkas priklausė Vilniaus universitetui (iki 1832 m.). 1775 m. inventoriuje nurodoma, kad Panevėžio dvare, vadinamame Jasnogurka, padūmės mokesčių mokačią buvo tik 1 okalicos bajoras ir 3 valstiečiai. Tai pirma užuomina apie Skaistakalnio dvarą.

Archeologiniai tyrimai

Skaistakalnio (Jasnagurkos) dvaro sodyboje (unikalus objekto kodas - 4402; LA211), projektuojamo statinio vietoje – sovietinio karinio dalinio buvusios požeminės slėptuvės aplinkoje keturiose vietose ištirtas bendras 16 kv. m plotas. Tirta 2x2 m dydžio, orientuotais pasaulio šalių atžvilgiu archeologiniais šurfais Nr.1 – Nr.4 į vakarus, šiaurę ir rytus nuo požeminės slėptuvės pylimo papėdės bei kiek toliau į pietus nuo jos, ties pylimo šonais ir galais.

Šurfas 1 tirtas 16,5 m į šiaurę, šiaurės vakarus nuo asfaltuoto keliuko link ūkinio pastato, 4 m į rytus - šiaurės rytus (šurfo pietvakarinis kampas) nuo dvaro sodybos ūkinio pastato sienos ties jo 9,47 metru į pietus nuo šiaurės rytinio kampo ir 3,30 m į šiaurę nuo metalinio kamino (šurfo pietrytinis kampas), apie 1-2 m į vakarus - pietvakarius nuo slėptuvės pylimo vakarinio galo papėdės ties jo viduriu, piktžolėmis ir pavieniais medeliais apaugusioje pievelėje tarp pylimo ir ūkinio pastato (pav. 2, 3). Šurfas tirtas iki 50-57 cm gylio, iki švaraus įžemio – geltono smėlio. Šurfo paviršiuje buvo supiltinis pilkas įvairių organinių šiukšlių, plytelių su piktžolių šaknimis 15-20 cm storio sluoksnis (pav. 4-6). Po juo, iki įžemio ėjo 25-38 cm storio juodos smėlingos žemės sluoksnis. Šurfo šiauriniame pakraštyje, įžemio paviršiuje išryškėjo 1,2 m skersmens bulviarūsio duobė, kurios šiaurinis kraštas tęsėsi už šurfo ribų. Kito, tokio pat bulviarūsio duobės dalis buvo šurfo pietvakariniame krašte, šiaurės rytiniame jo kampe (į šurfo plotą įėjo 30 cm). Tai be abejo, vėlyvi bulviarūsiai – jų duobėse rasta supuvusių lentų su fabriko gamybos vinimis ir vielų, o jų įdubę paviršiai buvo užpilti skylėtų molio plytų duženomis.

Tiriant šurfą 1 aptikta geležinių dirbinių: 2 batų pasagėlės, kalvio darbo vinis ir jos liemenėlis, 2 pasagvinės, raktelis, korodavęs dirbinys, primenantis monetą (pav. 25) bei 22 fabriko gamybos viny ar vinutės, 4 vielų gabalai ir atkirstų plokščių juostų (apkalų) ir strypų galai, būdingi kalvystei (galbūt, išlikęs senosios dvaro sodybos pastatas šalia tirta šurfo - buvusi kalvė?). Rasta ir keramikos dirbinių 7 šukės – čerpės su įrašo dalimi „...NIEW...“, indų, dengtų šviesiai ruda, žalia, geltona, geltona su pilku ir žalia su melsvu atspalviu glazūromis, bei porceliano indo šukelė (pav. 7).

Šurfas 2 tirtas 18 m į pietus nuo kitos, į šiaurę nuo J. Biliūno g. 12 sklype esančios, slėptuvės, apie 2 m į šiaurę - šiaurės vakarus nuo slėptuvės pylimo šiaurinio šono papėdės, ties jos viduriu, mišriame miškelyje – parke (pav. 8). Šurfas tirtas iki 20-35 cm gylio, iki švaraus įžemio – geltono smėlio. Šurfe nuo pat jo paviršiaus iki 12-15 cm gylio buvo juodas smėlingas miškožemis su medžių šaknimis, giliau, iki įžemio – geltono

smėlio pilkas smėlis, sumišęs su šiuo miškožemiu (pav. 9). Tiriant rasta tik geležinio santechninio vamzdžio dalis ir juodų su rudu atspalviu degusių molio plytų penki gabalai, kurie nuo 2x2,5x3,2 cm iki 3,5x5x8 cm dydžio (pav. 10).

Šurfas 3 tirtas 28 m į vakarus nuo dvaro sodybos buvusio ūkinio pastato (išlikę tik pamatai, o ant jų pastatytas naujas statinys) rytinio priestato vidurio vakarinės sienos, 5,5 m į rytus - šiaurės rytus nuo slėptuvės pylimo rytinio galo papėdės ties jo viduriu, miškelyje – parke (jo rytiniame gale – ažuolyno šiaurės vakariniame pakrašty), tarp medžių (pav. 11, 12). Šurfas tirtas iki 40-52 cm gylio, iki švaraus įžemio – geltono smėlio. Šurfo paviršiuje buvo plonas (3-4 cm storio) miškožemio – lapų sluoksnis, o giliau – užpiltinio, 10-15 cm storio smėlio. Po juo ėjo senojo juodo miškožemio 1-5 cm storio juosta, tik pietrytiniame šurfo kampe virš senojo miškožemio dar buvo papilta iki 8 cm storio smėlio, virš kurio buvo susidaręs tarpinis miškožemio su šaknimis 3 cm storio sluoksnelis. Tarp senojo miškožemio sluoksnio ir įžemio tęsėsi 10-12 cm storio tamsiai pilko smėlio sluoksnis su galimai ankstyvesniais radiniais – blogos kokybės msės ir degimo puodų šukėmis (be pakraštėlių ir priedugnių fragmentų). Šurfe 3 aptiktas karnizinio koklio, dengto ruda su žaliu atspalviu glazūra, fragmentas, žiestų puodų 22 šukės, iš kurių 2 nuo pakraštėlių ir 3 šukės indų, dengtų balta, šviesiai ruda ir žalia su rusvu atspalviu glazūromis, bei aliumininis rutulys (baldo papuošimas?) geležinės juostelės dalis ir kulka, gyvūnų 2 skaldyti kaulai. Išsiskiria keliolika minėtų šukių šviesiai rudos (vidinėje pusėje) – juodos su rusvu atspalviu (išorinėje) spalvos, prastos molio masės su gausia smulkiai grūsto granito priemaiša ir nelygiai žiesta vidine puodo puse bei panašios šukės, tik melsvos masės (pav. 13-16). Šurfo šiaurės vakariniame kampe, 25-30 cm gylyje atsidengė nedidelių, padrikai gulinčių lauko akmenų grupė. Šurfe, nuo šiaurės vakarinio kampo palei vakarinę sienelę ji tęsėsi 83 cm, o palei šiaurinę – 55 cm (nuo to kampo link šurfo centro – 60 cm). Sankaupoje akmenų buvo 18, jie nuo 4,5x7x9,5 cm iki 8x10x14 cm dydžio, gulėjo ant įžemio, tik vienas - ant kitų akmenų. Tarp jų buvo ir vienas 8-9 cm skersmens morkinės spalvos molio masės plytos gabalas. Be to, rytinėje šurfo sienelėje, ties jos viduriu, po užpiltiniu smėlio sluoksniu atsidengė juodos žemės 55 cm pločio duobė, į gylį einanti 55 cm nuo žemės paviršiaus (30 cm nuo smėlio sluoksnio apačios). Ji vėlyva, su kulka, molio lėkštės, dengtos balta glazūra šuke, geležinės juostelės gabalėliu, molio tinko juodu degusiu trupinėliu.

Šurfas 4 tirtas 40 m į pietus nuo slėptuvės pietinio šono pylimo papėdės ir 35 m į vakarus nuo „Kovo“ gamyklos pastato, kuris pastatytas ant dvaro sodybos buvusio

statinio pamatų, pietvakarinio kampo (pietinė jo siena ir šurfo pietinis kraštas buvo lygiagretūs), pievelėje tarp miško – parko ir pavienių pušų, augančių kalvelėje (pav. 17, 18). Šurfas tirtas iki 25 (šiaurės rytiniame kampe) – 42 (pietvakariniame) cm gylio. Tirtu ploto paviršiuje buvo 10 cm storio tamsiai pilkas miškožemio – velėnos sluoksnis. Po juoėjo maišyto pilko su rudu atspalviu smėlio 8-9 cm storio sluoksnis (šiaurės rytiniame kampe – 10-15 cm), kuris tęsiasi iki įžemio – geltono smėlio 25-28 cm gylyje. Kitoje šurfo dalyje, po maišyto smėlio sluoksniu dar buvo nuo vos žybaus iki 13 cm (šurfo pietvakariniame kampe) storio juodo su rusvu atspalviu ir retais pavieniais stambesniais ir gausiais smulkiais angliukais smėlio sluoksnis. Jo apačioje nelygiu paviršiaus horizontu taip pat prasidėjo įžemis (pav. 19-21). Tai, matyt, vėliau smėliu užpustytas buvęs žemės paviršius, nes į rytus - šiaurės rytus nuo šurfo tęsiasi smėlinga iki 0,3-1 m aukščio pakiluma, apaugusi ar apsodinta dabar jau senomis pušimis. Šurfo radiniai aptikti maišyto smėlio sluoksnyje. Tai geležiniai kalvio darbo pleištas, kurio viename gale suformuotas kablys, ir trikampio – sparno formos neaiškus dirbinys, varinė saga, puodo, iš abiejų pusių dengta žalia su melsvu atspalviu glazūra 12 šukių bei 3 šukės nuo žiestų, bet neglazūrotų puodų, fabriko gamybos vinis, 4 varžtai ir veržlės, aliumininis vamzdelis (pav. 22).

Nustumdytame žemės paviršiuje, smėlyne tarp pastato su senaisiais pamatais pietinio priestato ir šurfo 3 rastas koklio kaklelio pakraštėlio fragmentas, žiestų puodų 6 šukės (iš kurių viena iš vidaus dengta tamsiai žalia glazūra, kita – priedugnis, trečia – nuo storasienio, iki 1,8 cm storio puodo), bei balto molio lėkštės (?), vidinėje pusėje margintos tamsiai mėlyna, šviesiai mėlyna ir balta glazūromis, šukė (pav. 24).

Po Skaistakalnio dvarvietės tyrimų ištirtos vietos užlygintos (pav. 23).

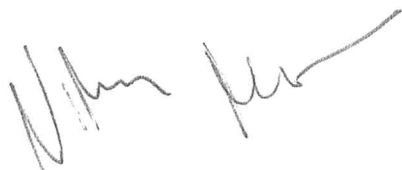
Išvados

Panevėžio Skaistakalnio (Jasnagurkos) dvarvietėje, sklype J. Biliūno g. 12 (požeminė slėptuvė) ir į pietus nuo jo ištirtas bendras 16 kv. m plotas – keturi archeologiniai šurfai po 4 kv. m dydžio (2x2 m). Taip pat žvalgytas dvarvietės nustumdytas žemės paviršius į rytus nuo požeminės slėptuvės, surinkti radiniai.

Dvarvietės intensyvaus kultūrinio sluoksnio neaptikta, rasta tik pavienių dirbinių ar jų fragmentų, kurių dauguma datuoti XIX-XX a. Dalis jų gali priklausyti ir XVIII a.

Senoji XV-XVII a. Panevėžio dvarvietė gali būti Senamiesčio dvaro vietoje, arčiau senojo miesto ir kelio į Ramygala.

Tiriant Skaistakalnio dvarvietę aptikti radiniai (jų suinventorinta 20) bus perduoti Panevėžio krašto muziejui.

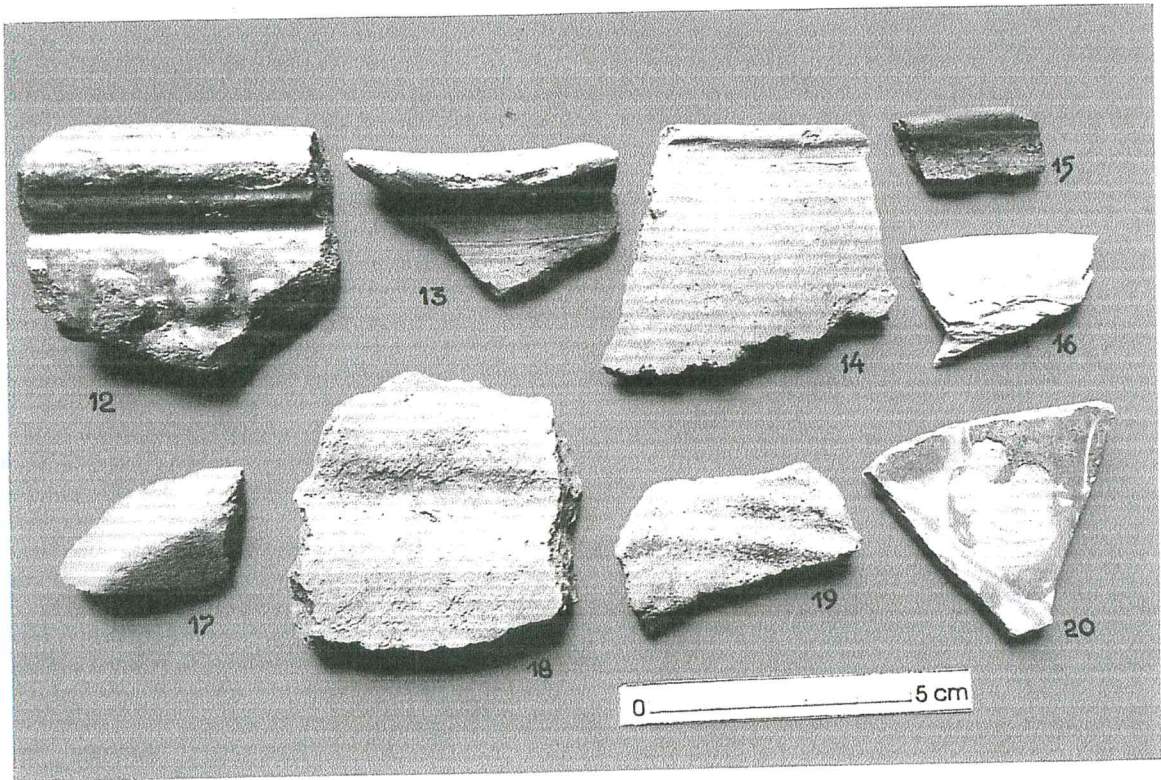
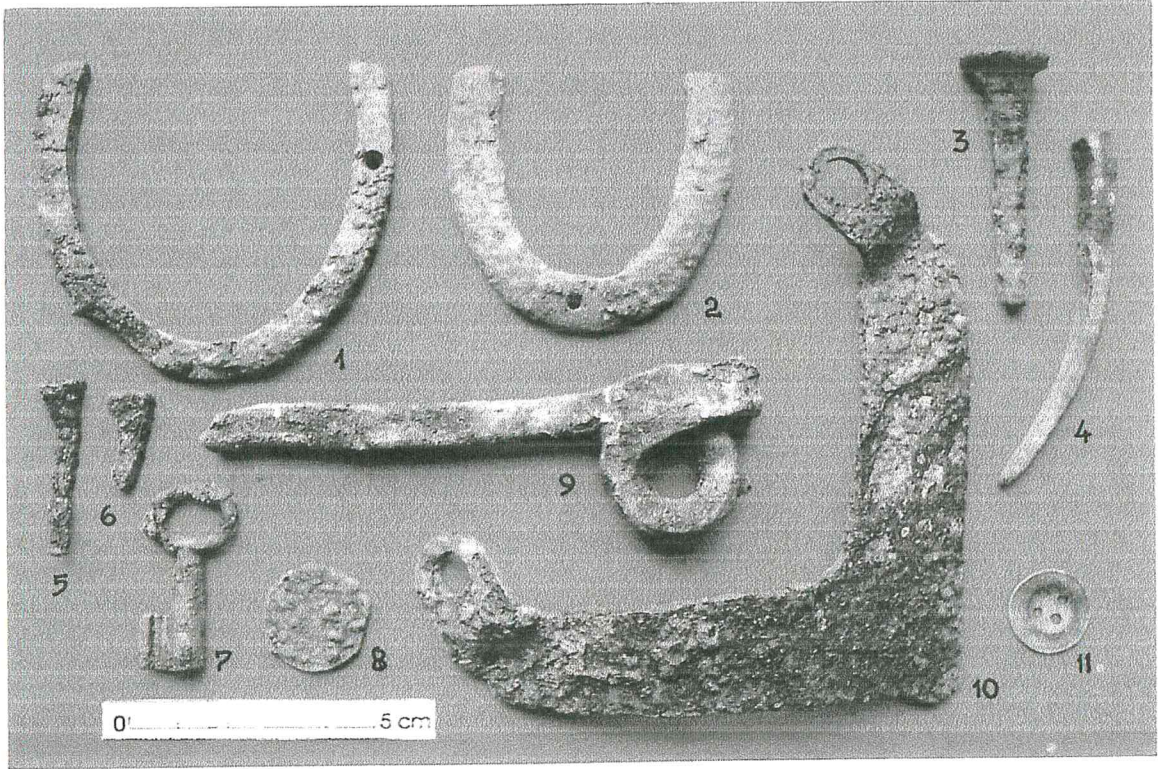
Vilnius Morkūnas

Skaistakalnio (Jasnagurkos) dvaro sodybos (LA211; Panevėžio m.) 2009 m.

žvalgomųjų archeologinių tyrimų radinių sąrašas

1. Pasagėlė bato, geležinė. Ilgis – 6,8 cm ir plotis – 7,4 cm. Lankelis keturkampio skerspjuvio, 0,8 cm pločio ir mažiausiai nudilusioje vietoje – 0,7 cm storio (pav. 25). Šūrfas 1;
2. Pasagėlė bato, geležinė. Ilgis – 5,5 cm ir plotis – 5,95 cm. Lankelis keturkampio skerspjuvio, iki 1,15 cm pločio ir mažiausiai nudilusioje vietoje – 0,65 cm storio (pav. 25). Šūrfas 1;
3. Vinis, kalvio darbo, be smaigalio. Likęs ilgis – 5,45 cm, galvutės skersmuo – 1,8 cm, liemenėlio prie galvutės – 0,9 cm (pav. 25). Šūrfas 1;
4. Vinies, kalvio darbo, liemenėlis 7,75 cm ilgio, keturkampio skerspjuvio ir storiausioje vietoje 0,65x0,85 cm storio (pav. 25). Šūrfas 1;
5. Pasagvinė 3,65 cm ilgio su keturkampe, 0,75x0,9 cm dydžio galvute (pav. 25). Šūrfas 1;
6. Pasagvinė, be smaigalio, 2,1 cm ilgio su keturkampe 0,6x0,9 cm dydžio galvute (pav. 25). Šūrfas 1;
7. Raktelis 3,85 cm ilgio. Galvutė (žiedelis) – 2 cm pločio ir 1,5 cm aukščio (pav. 25). Šūrfas 1;
8. Dirbinys neaiškus, geležinis, apskritas, primenantis monetą, 2,2 cm skersmens ir 0,2 cm storio, korodavęs (pav. 25). Šūrfas 1;
9. Pleištas – kablys, geležinis, su nulūžusiu smaigaliu. Ilgis – 11,25 cm. Galvutė - „žiedelis“ suformuotas iš tos pačios atkirstos strypo dalies ir suformuotos apskritu skerspjuviu (0,8 cm skersmens), apie 2,7 cm skersmens. Likusi strypo - „kojelės“ dalis - 8 cm ilgio, stačiakampio skerspjuvio, 0,9 cm storio (pav. 25). Šūrfas 4;
10. Dirbinys, geležinis, neaiškus, trikampio – sparno formos. Ilgis – 9,5 cm ir aukštis – 13 cm. Padarytas iš 0,2 cm storio geležinės storos atkirstos skardos nuo 1,9 (galuose) – 2,9 (prie kampo) cm pločio juostos, kurios galuose tvirtinimo vietos – 1 cm skersmens apskritos skylutės (pav. 25). Šūrfas 4;
11. Saga žalvarinė, apskrita, su 4 skylutėmis. Skersmuo – 1,7 cm ir storis – 0,2 cm (pav. 25). Šūrfas 4;
12. Koklio karnizinio, ornamentuoto ir dengto ruda su žaliu atspalviu glazūra, fragmentas. Ilgis – 5,7 cm ir aukštis – 5 cm. Krašte suformuotas 1,9 cm pločio ir

- apie 1,1 cm aukščio pakraštėlis su „voleliu“. Iš ornamento likęs vienas iškilus 1,3 cm apskritimas, kiti – nutrupėję (pav. 26). Šurfas 3;
13. Šukė, koklio kaklelio, pakraštėlis. Plotis – 5,25 cm ir aukštis – 2,9 cm. Briaunelė atlenkta į išorę, rusiškos „g“ raidės formos, 1,9 cm pločio ir 1,3 cm aukščio. Sienuelė – 1,65 cm storio (pav. 26). Pavienis radinys;
 14. Šukė, puodo, žiesto, pakraštėlis. Plotis – 5,6 cm, aukštis – 5,2 cm ir storis – 0,9-1,1 cm. Briaunelė stačiakampio užapvalintais kampais skerspjūviu, kiek atlenkta į išorę, 0,9 cm pločio ir apie 0,7 cm aukščio. Molio masė pilka su žalsvu atspalviu, išorėje – šviesiai ruda. Molio masėje yra įvairaus dydžio grūsto granito priemaišų (pav. 26). Šurfas 3;
 15. Šukė puodo, žiesto, pakraštėlis. Plotis – 2,8 cm, aukštis – 1,5 cm ir storis – 0,5 cm. Pakraštėlis apie 0,9 cm aukščio ir 0,8 cm pločio, briaunelė atlenkta į išorę trikampi skerspjūviu ir užapvalintu viršumi. Molio masė tamsiai pilka, be grūsto granito priemaišų (pav. 26). Šurfas 3;
 16. Šukė lėkštės, plonasienės, išorėje dengtos žalia su melsvu atspalviu glazūra, pakraštėlis. Plotis – 3,95 cm, aukštis – 2,55 cm. Pakraštėlio aukštis – apie 2 cm (nutrupėjęs) ir storis – 0,4 cm (pav. 26). Šurfas 1;
 17. Šukė puodo, žiesto, priedugnis. Plotis – 4 cm ir aukštis – 1,9 cm. Sienuelės storis – 0,7 cm, dugnelio – 0,8 cm. Molio masė pilka su melsvu atspalviu su nedaug grūsto granito priemaišų (pav. 26). Pavienis radinys dvarvietės paviršiuje;
 18. Šukė puodo, žiesto, storasienio. Plotis ir aukštis – 5,5 cm, storis – 0,95-1,35 cm. Vidinėje pusėje suformuoti gilūs lygiagretūs įdubimai. Molio masė pilka su melsvu atspalviu, vidinėje pusėje – šviesiai ruda, išorinėje – pilka su rudu atspalviu. Molio masėje daug smulkiai grūsto granito priemaišų (pav. 26). Pavienis radinys dvarvietės paviršiuje;
 19. Šukė puodo, žiesto, vidinėje pusėje dengto tamsiai žalia glazūra. Plotis – 4,7 cm, aukštis – 2,9 cm ir storis – 0,8-0,9 cm. Molio masė tamsiai pilka, yra granito priemaišų (pav. 26). Pavienis radinys dvarvietės paviršiuje;
 20. Šukė lėkštės, balto molio, vidinėje pusėje margintos balta, tamsiai mėlyna ir mėlyna glazūromis. Išorinis paviršius lygiai nugludintas (pav. 26). Pavienis radinys dvarvietės paviršiuje.

2177

PANEVĖŽIO M. / SKAISTAKALNIO / DV. SODYBA LAIKINOS APSKAITOS TERITORIJOS IR APSAUGOS ZONOS PLANAS

Teritoriją plane pažymėjo

Panevėžio apygardos kultūros paveldo inspekcijos
viršininkas A. Umbrasas

SUTARTINIAI ŽENKLAI:

- — — — — - SODYBOS TERITORIJA
- - - - - - APSAUGOS ZONA

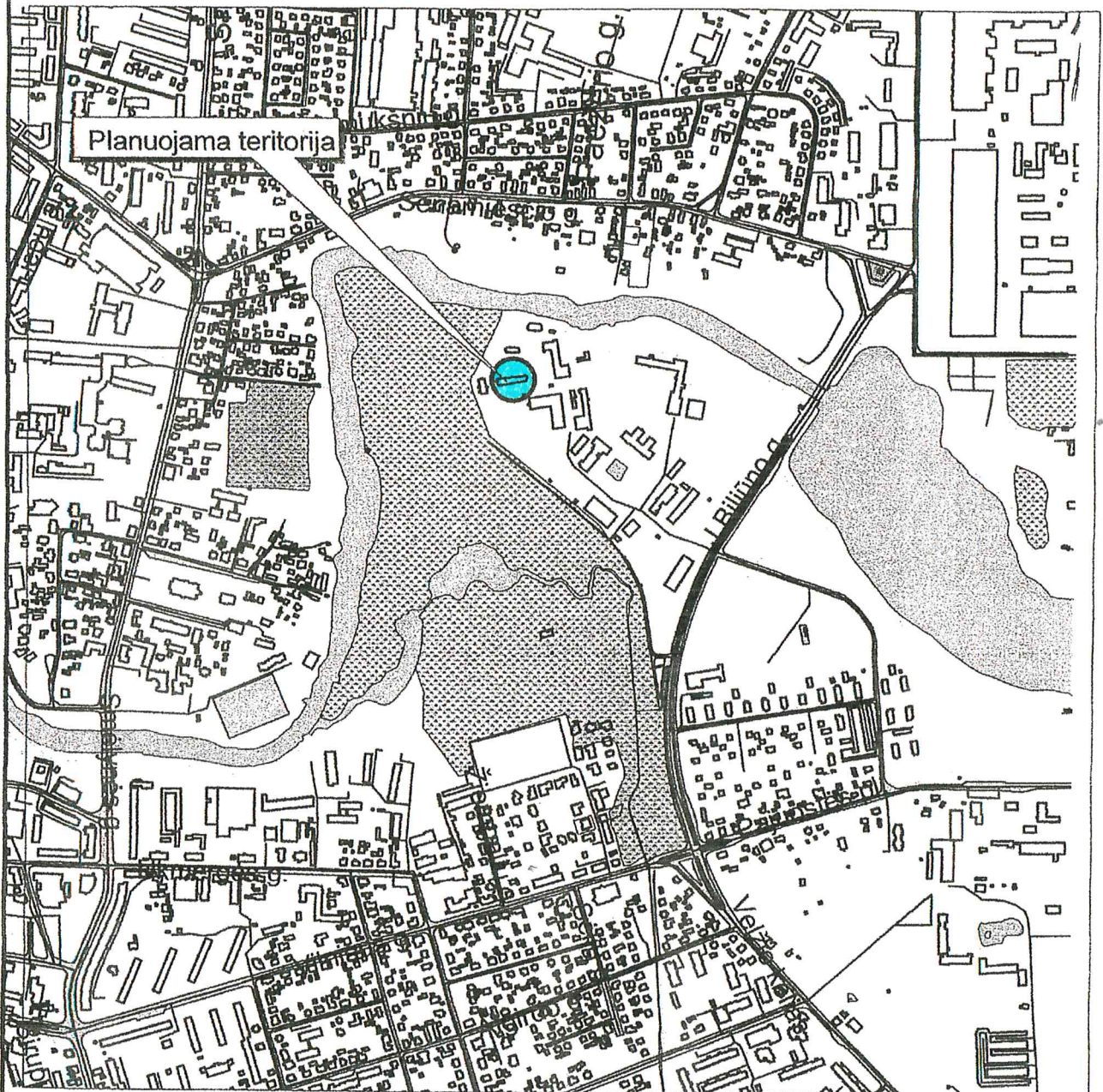
M 1:10.000

PRIEDAS prie Lietuvos Respublikos kultūros paveldo inspekcijos
1992 12 01 nutarimo Nr. 01-8-212 "Dėl Panevėžio m. (Skaistakalnio) dvaro sodybos įtraukimo į laikinąją istorijos ir kultūros paminklų apskaitą".

SITUACIJOS SCHEMA
M1:10000

12

Planavimo organizatorius : Vilanda Pauliukienė

Planuojama teritorija: J. Bilūno g. 12, Panevėžys

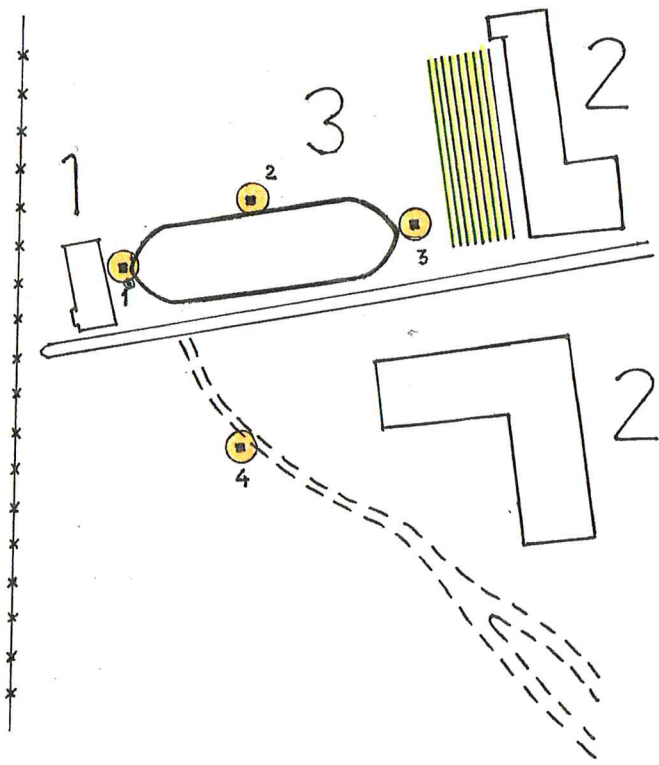
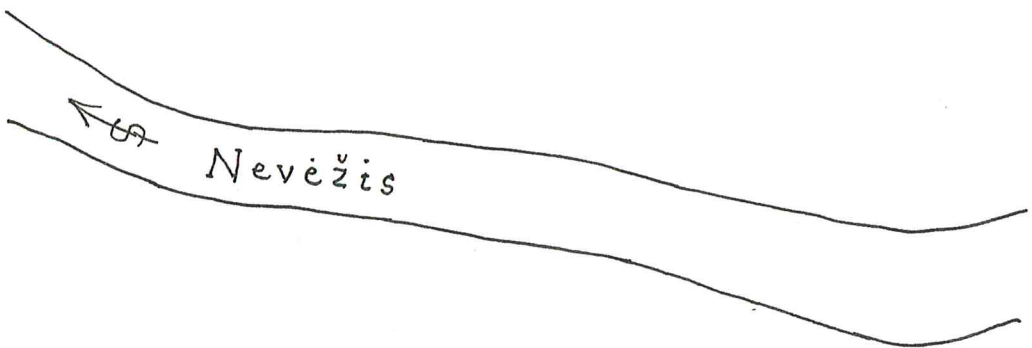
Vedėjas

S. Matulis

Schemą parengė:

V. Grinciūnienė

Skaistakalnio (Jasnagurkos) dvaro sodybos (LA211; Panevėžio m.) žvalgomųjų archeologinių tyrimų 2009 m. šurfų 1-4 vietų planas, (M 1:2000)

- - šurfai 1-4
- ≡ - nulygintas žemės paviršius
- 1 - dvaro sodybos ūkinis pastatas; 2 - pastatai, statyti ant senųjų pamatų; 3 – slėptuvės sampilas

**Skaistakalnio (Jasnagurkos) dvaro sodybos (LA211; Panevėžio m.) 2009 m.
žvalgomųjų archeologinių tyrimų fotofiksacija: nuotraukų sąrašas ir nuotraukos**

1. Slėptuvės – projektuojamo statinio vietos pietinis šonas iš pietų, pietryčių;
2. Tiriamas šūrfas iš šiaurės;
3. Ištirto šurfo vieta iš pietryčių;
4. Šūrfas 1 iš pietų;
5. Šūrfas 1 iš rytų;
6. Šūrfas 1 iš šiaurės vakarų;
7. Šurfo 1 radiniai;
8. Šūrfas 2 ir jo vieta iš šiaurės vakarų (priekyje – slėptuvės pylimas);
9. Šūrfas 2 iš pietų;
10. Šurfo 2 radiniai;
11. Ištirto šurfo 3 vieta iš vakarų;
12. Šurfo 3 vieta buvusio namo šiuolaikinio pietinio pastato sienos, iš rytų, pietryčių
(kairėje – buvusio pastato pamatas, dešinėje – šurfo 3 vieta, centre – nustumdytas paviršius);
13. Šūrfas 3 iš rytų;
14. Šūrfas 3 iš pietų;
15. Šūrfas 3 iš pietvakarių;
16. Šurfo 3 radiniai;
17. Šurfo 4 vieta iš šiaurės, nuo slėptuvės pietinio šono vidurio;
18. Ištirto šurfo 4 vieta iš vakarų, pietvakarių;
19. Šūrfas 4 iš rytų;
20. Šūrfas 4 iš šiaurės;
21. Šūrfas 4 iš pietvakarių;
22. Šurfo 4 radiniai;
23. Užlyginto šurfo 4 vieta iš šiaurės, šiaurės vakarų;
24. Radiniai, aptikti į rytus nuo tyrimų vietos nulygintame paviršiuje;
25. Skaistakalnio dvarvietės tyrimų metu aptikti inventorinti metaliniai dirbiniai;
26. Skaistakalnio dvarvietės tyrimų metu aptikti inventorinti keramikinių dirbinių fragmentai.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

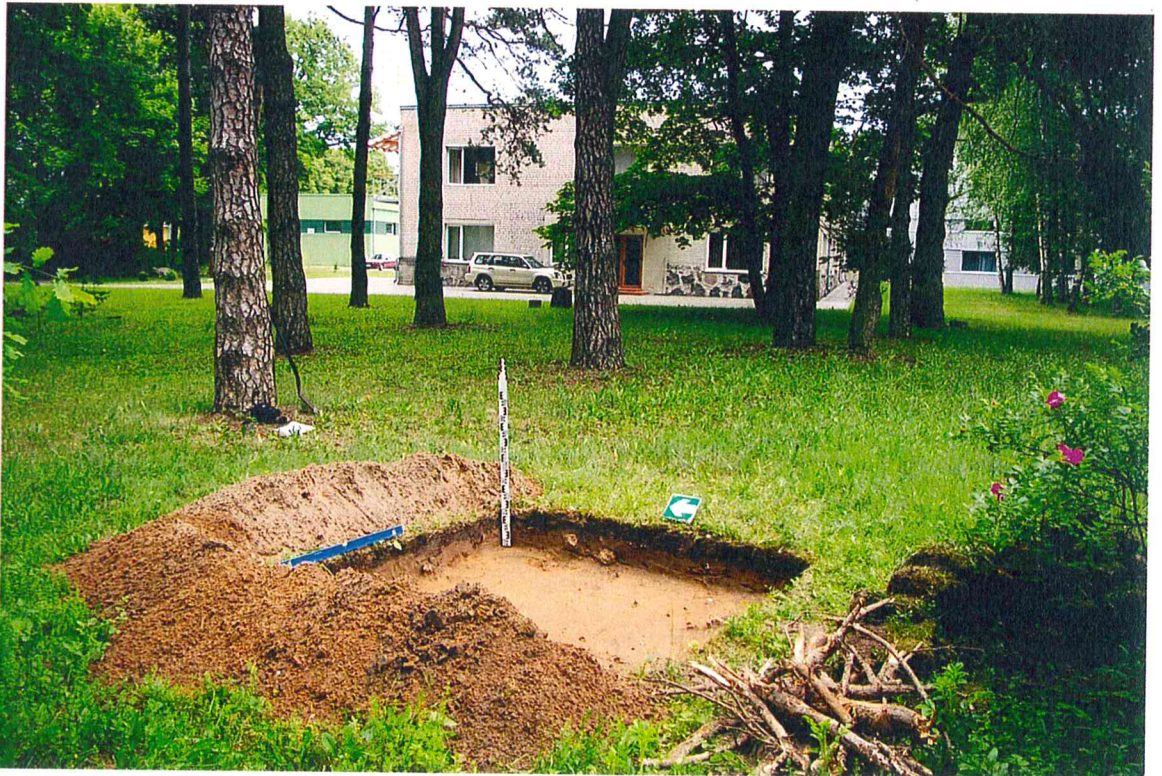
15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

PRIEDAI

Skaistakalnio (Jasnagurkos) dvaro sodybos (LA211; Panevėžio m.) žvalgomųjų archeologinių tyrimų 2009 m. projektas

Vilnius

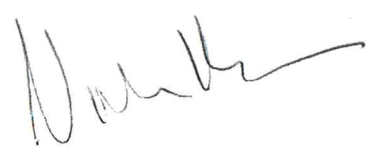
2009-06-02

Vadovaujantis planuojamos teritorijos Panevėžyje J. Biliūno g. 12 situacijos schema, parengta V. Grinciūnienės ir planavimo organizatoriaus Vilandos Pauliukienės kreipimūsi, planuojama nustatytos dvarvietės teritorijos vakariniame pakraštyje, į rytus nuo išlikusio sodybos mūrinio ūkinio pastato buvusios sovietinio karinio dalinio slėptuvės aplinkoje atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrimus prieš jos vietoje numatomus galimus statybos darbus (priedas 1).

Karinė slėptuvė, šalia kurios planuojami tyrimai, betoninė ir padengta virš 2 m aukščio žemės sluoksniu ir 65 m ilgio bei 20 m pločio. Jos sampilo papėdėse numatoma ištirti 4 2x2 m dydžio archeologinius šurfus (priedas 2). Tiriant, aptikus kultūrinio sluoksnio pėdsakų ar pavienių archeologinių radinių, šurfų tankis būtų didinamas. Tyrimai planuojami š.m. birželio mėn.

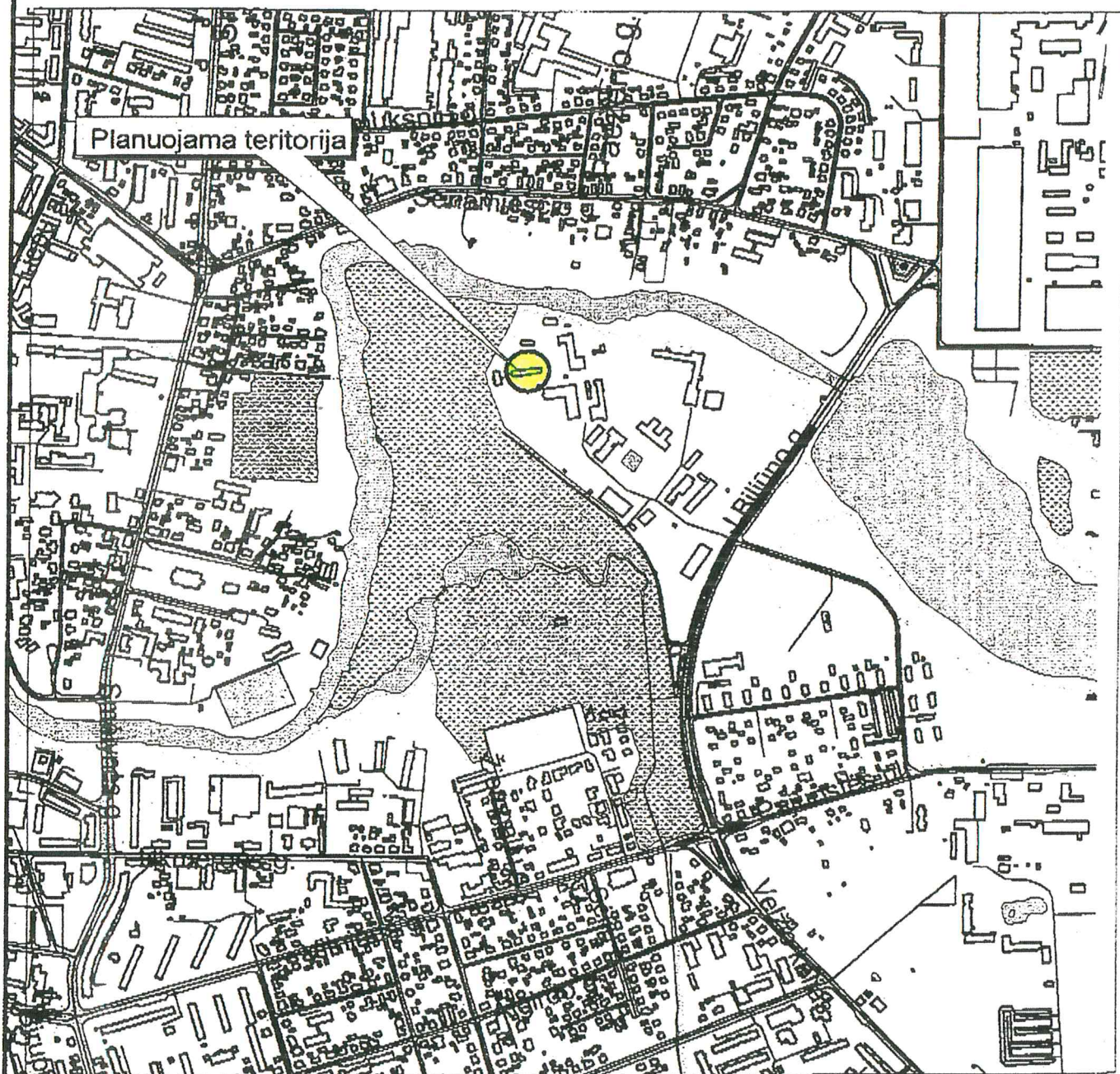
Duomenų, kada įkurtas Jasnagurkos dvaras, nėra. 1881 m. palivarkas priklausė Agafijai Liutkevičiūtei (paminklotvarkininko Petro Juknevičiaus duomenys). Spėjama, kad Jasnagurkos dvaras įkurtas XVI a. (Loreta Paškevičienė). Numatomi žvalgomieji archeologiniai tyrimai turėtų padėti nustatyti sovietmečiu beveik visiškai sunaikintos dvaro sodybos kultūrinę vertę.

Archeologas

Vilnius Morkūnas

SITUACIJOS SCHEMA
M1:10000

Planavimo organizatorius : Vilanda Pauliukienė

Planuojama teritorija: J.Biliūno g. 12, Panevėžys

Vedėjas

S.Matulis

Schemą parengė:

V.Grinciūnienė

PRIEDAS 2 31

PANEVĖŽIO M. / SKAISTAKALNIO / DV. SODYBA LAIKINOS APSKAITOS TERITORIJOS IR APSAUGOS ZONOS PLANAS

Teritoriją plane pažymėjo
Panevėžio apygardos kultūros paveldo inspekcijos
viršininkas A. Umbrasas

SUTARTINIAI ŽENKLAI:

----- SODYBOS TERITORIJA
----- APSAUGOS ZONA

○ Žvalgomųjų archeologinių tyrimų vieta

M 1:10.000

PRIEDAS prie Lietuvos Respublikos kultūros paveldo inspekcijos
1992 12 01 nutarimo Nr. 01-8-212 "Dėl Panevėžio m. (Skaistakalnio) dvaro sodybos įtraukimo į laikinąją istorijos ir kultūros paminklų apskaitą".

Vilniaus Morkūno, archeologo, tel. 868776904
(Tyrinėti pageidaujanti įmonė, įstaiga, organizacijos pavadinimas, adresas)
(atstovo ar specialisto vardo raidė, pavardė, pareigos, mokslinis ir pedagoginis laipsnis, telefono numeris)

PARAIŠKA

išduoti leidimą vykdyti nekilnojamosios kultūros vertybės ar objekto archeologinius tyrimus

2009-06-02
(data)

Prašau išduoti leidimą vykdyti Žvalgomuosius archeologinius tyrimus
(tyrimų pobūdis)

objekte Skaistakalnis (Jasnagurka) dešimo sodžkyje, u.k. 4402 (LA211)
(pavadinimas pagal Registrą, vertybės kodas, adresas)

pagal tyrimų projektą, patvirtintą Mokslinės archeologijos komisijos sprendimu.

Tiriamos vertybės arba objekto juridinė priklausomybė Panevėžio m. savivaldybė

(valdytojas, savininkas, nuomininkas)

Tyrimus numatoma atlikti 2009-06-03 — 2009-07-01
(tyrimų pradžios ir pabaigos datos)

PRIEDAI:

1. Suderintas ir patvirtintas archeologijos objekto archeologinių tyrimų projektas su priedais.
2. Papildomi duomenys.

V. Morkūnas
(vardo raidė, pavardė)

[Signature]
(parašas)